

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

Іден прибув на конференцію до Квебеку

Бритійський міністер закордонних справ, Антоні Іден, прибув літаком з Англії на англо-американську конференцію в Квебеку. З цього догадуються, що крім воєнних справ будуть там обговорювати і деякі важні політичні справи. У зв'язку з

приїздом Ідена появилися висті, що американський секретар стейту, Кордел Гол, теж візьме участь в нарадах, але не конче в Квебеку. Одною із справ, з якими приїхав Іден, має бути справа польсько-російська, яка вже цілком дозріла до вирішення.

ВЕЛИКІ ШКОДИ З БУРЕВНО.

Буревій, сильніший ніж цей, ро навістив Америку в 1938 р., шалів у східних стейтах в четвер вечером 14. вересня. Він перейшов своїм осередком через південну частину ньюйорського стейту, головню через-остров Лонг Айленд і вдарив на стейти Конетикат, Масачусетс, і Мейн. Крилом захопив стейти Нью Джерзі, Пенсилвенію і околиці на північ від них. Місто Нью Йорк теж відчуло люті гургану. Звідомляють з усіх усюдів про винищення парків, перервання електричних дровів, побиття вікон, перевернення деревляних домів, залиття пивниць, вилиття морської води в Атлантик Сіті та на острові Файр Айленд, перезву в залізничній комунікації і покищо про смерть 7 людей.

ЯК ЗНАЙШЛИСЯ В НІМЕЦЬКІЙ АРМІЇ?

„Нови Свят“ з 13. вересня б. р. помістив листа американського вояка-поляка з Франції, в якому він пише, що був у таборі полонених і говорив з поляками, що були в німецькій армії й як такі попали в полон. Каже, що в таборі тім відокремлено полонених поляків від полонених німців, а разом з поляками були відокремлені теж українці, чехи, та румуни, та що всі вони держалися осторонь німців. Каже, що поляки йому казали, що їх, та інших відокремлених полонених, німці затягнули силою до армії, а хто не хотів іти служити, хоч був асентерований, того карали смертю.

ВІДНАЙШЛИ ТИМОШЕНКА.

Большевицькі У. Ш. Вісті з 14. вересня б. р. подали фотографію советського маршала Семена Тимошенка, про якого дуже довгий час не було ніякої чутки. Тепер ця газета подала як вістку „з Лондону“, що Тимошенко керував операціями, що закінчилися знищенням 15 німецьких дивізій між Кишеневом і Ясами від 20 серпня до 1. вересня. Таке мало передати московське радіо. В американських газетах ще й досі нічого не чути про Тимошенка.

КОТРИЙ КОНГРЕС ВАЖНІШИЙ?

Комунисти, підшиті під „словянофільський“ плащик, скликують до Пітсбурга на день 23. вересня новий „Словянський Конгрес“, на який має приїхати велика делегація з Москви. Знов москвофіли старої дати, на чолі з Обществом Русских Братств, скликають на 8. жовтня до Філядельфії „Всенародний Освободительний Конгрес“. Комуністична „Карпатська Русь“ пробує відповісти своїм читачам, котрий з тих конгресів важніший, бо про таке її питають, а рівночасно дивується, чому на конгрес до Філядельфії не запрошено теж і „Карпаторусскую Секцію Міжнародного Робітничого Ордену“. Каже, що на запит, чому так сталося, мав хтось з ініціаторів конгресу відповісти так: „Ми боялися, що з Карпаторусської Секції Ордену пришлють нам на делегата даякого жида“. Коли іде про Словянський Конгрес, то „Карпатська Русь“ визнає його важнішим, хоч є тої думки, що обидва конгреси можуть принести користь, особливо тоді, як у Філядельфії заявляться за те, щоб чимскорше був зорганізований об'єднаний „Карпаторусський Релігійний Комітет“ для несення негайної помочі Лемківщині, Пряшівщині та Підкарпатській Русі. А далі, як на чолі акцій не буде такого чоловіка, що висказувався в такий спосіб, як це подано вище, що „говорять так, якби він був з фашистами“. Ча-сопис подає на іншій місці, що на Словянський Конгрес у Пітсбурзі прибудуть з Москви „два рускі делегати, один чех, один поляк і один югословянин“. Знов большевицькі Українські Щоденні Вісті голосять, що як „українці“ прибудуть: генерал Сидір Ковпак та проф. М. Петровський.

ДАР М. Р. ОРДЕНУ.

Міжнародний Робітничий Орден розсилає американським воякам, своїм членам, в дарунку 4,200 примірників — повісти Ванди Василевської „Веселка“, переложеної на англійську мову.

Совети й Польша годяться пересунути населення

ДОКОНАЛО КІЛЬКА СЛАБИХ ЖІНОК...

Дня 9. липня відбулося в Бериссо коло Ла Плати (Аргентина) посвячення каплиці і вугольного каменя під новий будинок притулку для дітей. Усе заходом монастиря Сестер Василянок з Бериссо. Свято відбулось з великою парадом в присутності архієпископа і представників уряду та великого здвигу українців та інших словянських національностей. З цього приводу пише „Перелом“:

„Відбудована каплиця з мешканням для захоронки і сестер уявляє собою гарний двоверховий будинок вартістю кількадесять тисяч пезів... Ніхто не заперечить факту, що впродовж 20 літ всі українські культурні, політичні, спортові та всякі інші організації в Буенос Айресі не спромоглися досягнути того, що потрапили довести декілька слабих жінок при допомозі енергійного священика. Це є найліпшим доказом, що церква ще не відіграла всеї своєї відповідальної ролі в життю і визволенню українського народу і на неї ще спаде велика місія...“

НЕ МОЖУТЬ ПОЗБУТИСЯ СЛІПОТИ.

Філядельфійське москвофільське „Общество Русских Братств“, що то складається майже з самих лемків, пробуючи вести кампанію за новими членами і за тим, щоб молодь вчилася „русского языка“, каже, що „рускі“ слабо зорганізовані тому, бо не відчувають, що вони „дійсно рускі“ і не „дорожать руским іменем“. Каже, що „ми живемо далі по старому“ і визнаємо ті „старі кордони“, що „ділили наш народ в Європі на москалів, галичан, угорщан, і т. д.“. Як бачимо, то до того, що члени цієї організації походять з української крові, ще не дійшов провід цієї організації. І то навіть у такому часі, коли вже є американські учені, що ніколи не були на Лемківщині, а можуть вияснити, що лемки є з роду українці, а їхня мова українська, а не російська.

ДВА НОВІ УКРАЇНСЬКІ КАПЕЛЯНИ.

Канадійська преса подає, що в канадійській армії назначено останніми часами двох нових українських православних капелянів. Є ними: о. С. П. Симчич і о. Т. Ковалишин. Третій капелян, о. С. В. Савчук перебуває тепер в Англії.

Польський Комітет Національного Визволення і уряди української советської і білоруської советської республіки зробили угоду про пересунення населення з країв на схід від лінії Курзона до країв на захід від неї, зглядно зо заходу на схід.

Угода є першою угодою, яку зробили складові республіки советського союзу на основі права, признаного їм зміною конституції в лютім.

УКРАЇНЦІ ПЕРЕХОДЯТЬ НА БІК АЛІАНТІВ.

Кореспонденти „Асоційтед Прес“ при Семій Армії в південній Франції доносять, що на бік аліантів перейшов відділ українців, що їх німці заставили воювати по своїм боці й вислали в Францію для боротьби проти підпілля. Між вояками цього відділу були теж бувші вояки червоної армії.

ЛЮБЛИНСЬКИЙ УРЯД УСТАНОВЛЯЄ СВОГО ПРЕЗИДЕНТА ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

Про советський польський тимчасовий уряд у Любліні проголосив, що Болеслав Берут, предсідник польської народової ради, став президентом Польщі на основі конституції Польщі з 1921 року, котра постановляє, що в браку президента, функції його має справляти президент польського союму.

ДВІ РІЗНІ КАРТИНИ.

В. Александров, пишучи в ньюйорській газеті „Новое Русское Слово“ на тему „Люди і думки сучасної Росії“, згадує відозву колхозниці Бороднянського району Київської області, зверненої до сестер-колхозниць України, в якій визнається жінок до праці підчас жнив. У відозві кажеється: „Старі, хворі, многодітні — всі вийдім на поля“. Александров додає, що читаючи ось такі відозви, мимоволі приходять на думку ті фотографії, що їх ще далі бачимо в газетах, а які представляють — гарно вбраних, молодих і усміхнених советських жінок, коли на тих українських полях повно — „старих, хворих і многодітних“, а теж і — дітей, що працюють.

BUY EXTRA WAR BONDS Today!

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Тонке відчуття ідеї незалежності

В часі Другої Квебекської Конференції, в якій з британського боку виступають прем'єри Британії й Канади, представники австралійської та ново-зеландської преси, що прибули до Квебеку, підняли домагання, щоб краї теж були заступлені на конференції. Ось ті свої думки вислали вони теж до газет у своїх краях. І, як пише кореспондент часопису Нью Йорк Таймс, „розбурхали отсимвідрозу чутливу гордість тих країв щодо того, що вони є державно незалежними, а таке є вправді характеристичним для усіх народів, але завжди є найбільш голосним і виразним серед тих, що походять з британського роду”.

Очевидно, пише кореспондент, що британський прем'єр, Вінстон Черчил, що дуже добре знається на таких почуваннях, відразу пішов їм назустріч. Заступники Австралії та Нової Зеландії, що є в Отаві, виразно зазначили, що Британська Спілка Народів є демократичною асоціацією, і тому Велика Британія може в тій спілці говорити тільки за себе саму. Кореспондент подає далі, що ось тим такі малі щодо населення держави, як Австралія і Нова Зеландія,

дали виразно відчуття, що вони не дадуть нікому говорити за себе, навіть — своїм приятелям, та що будуть вважати обов'язком для себе тільки те, на що дадуть свою згоду. Очевидно, каже кореспондент, що Лондон з таким становищем погодився.

Ось так розуміють свободу і незалежність англо-саксонські народи. Розуміють та відчувають їх у такий самий спосіб й інші народи, теж і поневолені, якщо їх не здеморалізував невилничий батіг. Ось так розуміє свободу і незалежність теж і поневолений український нарід. І саме тому, хто так ті речі розуміє, не може й тепер називати Україну „свобідною”, коли то зникає з українських земель німецька окупаційна влада. Свобідною в англо-саксонським змислі Україна не є і тепер. Не є вона свобідною і в українському змислі. Свобідною є вона тільки в очах рабів; в тих, що їх Шевченко називає „грязь Москви”. **В очах українського народу буде Україна свобідною доперва тоді, коли в ній господаритиме український нарід і коли він буде заступати перед світом справи України, а не Москва та її наставники.**

Доля Буковини й Басарабії

Румунія підписала в середу в Москві примиря з Об'єднаними Державами. Румунські представники прийняли це примиря на умовах, предложених їм урядами Советського Союзу, Великої Британії й Злучених Держав, що виступали в інтересі всіх Об'єднаних Держав.

Примиря має довжелезну низку звичайних у того роду міждержавних угодах постанов про перервання воєнних кроків, розброєння первісних союзників, поворот інтернованих, і т. п.

В другій групі точок примиря йде поза звичайні межі такої умови, бо робить різні постанови про дальше ведення війни проти первісних союзників Румунії; ті точки потрібні зогляду на згоду обох підписаних сторін нести далі спільну війну проти Німеччини й Мадярщини. З цієї угоди про дальше спільне ведення війни виходила потреба постановити, що Румунія малаб дістати за приступлення до цієї війни. Отже угода примиря обіцяє Румунії відзискання всего або більшої частини Семигороду. Яку саме частину Семигороду має дістати Румунія, полишається

до остаточного вирішення пізнішому мирному рішенню.

В одній з вступних точок примиря постановляється вже нині спільну границю Румунії й Советського Союзу. Має нею бути, каже примиря, границя, прийнята в советсько-румунській згоді з 28. червня 1940. В тій угоді Румунія відступила Советському Союзови Буковину й Басарабію. Теперішнім примирям ця границю потверджується. Від цього примиря ця границя є вже признана не тільки Румунією й Советським Союзом, але й великими потугами, та всіми Об'єднаними Державами. Цей справи вже не малиб порушувати при ніяких дальших переговорах, де наприклад малаб ще бути вирішена західня границя Румунії.

Отже дорогою угоди примиря вирішено одну з важних граничних проблем та запечатано долю населення двох провінцій, Буковини й Басарабії, серед котрого є коло 800 тисяч українців.

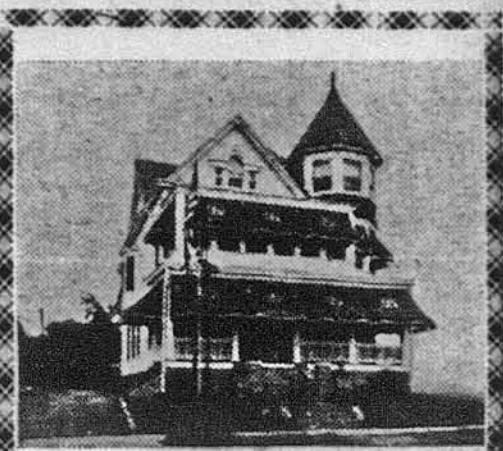
Румунське примиря показує нам на можливість, що в такий самий спосіб будуть вирішуватися й інші граничні, (і інші) спо-

ри. Є це спосіб, відмінний від способу, вживаного при кінці першої світової війни, коли всі такі справи прийшли під обради одного великого збору представників переможних держав. Тепер ці справи держави переможні збираються вирішувати частинними постановами й угодами. Конференція в Домбертон Овкс пробує створити міждержавний союз для забезпечення мира. Секретар Гол пропонує другу таку частинну конференцію в справі торгівлі. У Москві викінчено ще іншу частину повоєнної будови світу.

„КОНГРЕС КАНАДІЙСЬКОЇ ПОЛЬОНІЇ”.

Ось таку інституцію створено на зїзді представлених польських організацій в Канаді, що відбувся 3. вересня б. р. в місті Торонто. На зїзді, який названо Першим Конгресом Канадійських Поляків, прибуло 95 делегатів від 120 різних польських товариств. На ньому створено постійну репрезентацію канадійських поляків під назвою „Конгрес Канадійської Польонії”, який складається з Загального Зібрання, Ради з 40 членів, і Виконного Комітету. Головою організації вибрано адв. Грохольського. Рішено теж створити постійне Бюро Конгресу, а його кошти мають бути покриті з місячних вкладок усіх польських організацій. В Раді Конгресу заступлені всі польські партії крім комуністів. Польські ветерани мають у ньому трьох представників, а польське духовенство двох. На зїзді прибули теж представники польських організацій з Злучених Держав. Польські жінки, заступлені на зїзді, віднесли до княгині Елиси, дружини генерального губернатора Канади, в справі ратунку польських жінок в концентраційнім таборі в Прушкові біля Варшави. У тій самій справі віднісся зїзд до Канадійського Червоного Хреста. Одним з найважливіших завдань Конгресу визнано організацію матеріальної допомоги населенню Польщі. Підчас бенкету в Роял Йорк готелі промовляв, між іншим, професор Ватсон Кірконел, кажучи, що „будучність Європи залежить теж від того, як буде розв'язана справа Польщі”. Парламентарний посол П. В. Ровбак знов підкреслив, що це об'єднання поляків у Канаді має велике значіння, бо „тепер будуть вони могли вже говорити від імені цілої канадійської Польонії”. В резолюціях

дано вияв „твердій віри в політичну незалежність і територіальну цілість Польщі”.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 Springfield Avenue,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні та
нижкій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ І ОКЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І вище
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ВІНДОКЛІНЕРСЬКИЙ БІЗНЕС

на продаж. Добре вироблений поверх 20 літ. По причині іншого бізнесу продам цей, бо не годен обоглянути. Голоситись: 178-2

NEWBURYPORT WINDOW CLEANING CO.
P. O. Box 147, Newburyport, Mass.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружого свідоцтва.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години денно 10—7:30.
В неділі: 11—1:30.
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп. — Екзамінація \$2.00.